

An abstract painting with a textured, layered appearance. The color palette is dominated by warm tones like ochre, yellow, and brown, interspersed with cooler tones of blue and grey. The composition features vertical, tree-like structures and a dark, horizontal horizon line. The overall style is expressive and somewhat somber.

**Programación
Didáctica
Curso 19/20**

Índice

1º de ESO

1. Introducción e contextualización._____	3
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave._____	4
3. Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obligatoria._____	6
4. Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave._____	8
5. Temporalización._____	16
6. Grao mínimo de consecución para superar a materia._____	17
7. Procedementos e instrumentos de avaliación._____	17
8. Concrecións metodolóxicas que require a materia._____	18
9. Materiais e recursos didácticos._____	18
10. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado._____	19
11. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente_	20
12. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentas._____	21
13. Deseño da avaliación inicial._____	21
14. Medidas de atención á diversidade._____	21
15. Concreción dos elementos transversais._____	22
16. Actividades complementarias e extraescolares._____	22
17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.____	23

1. Introducción e contextualización**1º de ESO**

Se noutras épocas históricas era a palabra, tanto na súa expresión oral como escrita, a principal forma de expresión e de transmisión de ideas e sentimentos, non cabe dúbida de que na época na que estamos inmersos/as a imaxe cobrou un protagonismo sen precedentes en ningunha outra época da historia da humanidade.

Estamos nun mundo globalizado (cada vez máis) onde a cultura e a información plástica e visual son, non só enormes e esenciais, senón na maioría dos casos o elemento central da comunicación ou da relación entre as empresas, as culturas e as persoas individuais. A imaxe é un elemento esencial nas comunicacións actuais (correos electrónicos, páxinas web, redes sociais, televisión, etc.), razón pola cal a aprendizaxe do seu manexo, comprensión e manipulación son esenciais; e deben ser, polo tanto, o obxectivo central da aprendizaxe dos nosos alumnos. O noso centro é rural e con pouco alumnado pero non por iso a importancia da imaxe e do seu deixan de ser unha parte importante e necesaria para a súa completa educación. A alfabetización Audiovisual é imprescindible hoxe en día. O noso centro deberá, nas distintas materias, dar solución ao manexo e integración a unha cultura onde a imaxe e as súas particularidades e manexo son o día a día do noso alumnado. A materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual parte dos bloques impartidos na educación primaria na área de Educación Artística. A parte destinada á educación plástica xa anticipaba os mesmos bloques dos que parte a materia en ESO, baixo as denominacións de "**Educación audiovisual**", "**Debuxo técnico**" e "**Expresión artística**". No curso primeiro da ESO.

A materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual parte dos bloques impartidos na educación primaria na área de Educación Artística. A parte destinada á educación plástica xa anticipaba os mesmos bloques dos que parte a materia en ESO, baixo as denominacións de "Educación audiovisual", "Debuxo técnico" e "Expresión artística".

Nos tres primeiros cursos da ESO esta materia estrutúrase en tres bloques: "Expresión plástica", "Comunicación audiovisual" e "Debuxo técnico". En cuarto da ESO os bloques nos que se estrutura a materia son: "Expresión plástica", "Debuxo técnico", "Fundamentos do deseño" e "Linguaxe audiovisual e multimedia".

O bloque de "Expresión plástica" experimenta con materiais e técnicas diversas na aprendizaxe do proceso de creación. Inténtase darlle ao alumnado unha maior autonomía na creación de obras persoais, axudando a planificar mellor os pasos na realización de proxectos artísticos, tanto propios coma colectivos.

Analízanse as características da linguaxe audiovisual desde a cal se realiza a análise crítica das imaxes que nos rodean. Faise, tamén, especial fincapé no uso das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas á imaxe.

No bloque titulado "Debuxo técnico" trasládanse coñecementos teórico-prácticos sobre formas xeométricas e sistemas de representación, e aplícanse estes coñecementos á resolución de problemas e á realización de deseños.

No cuarto curso, considerando a madureza do alumnado e os coñecementos adquiridos, incorpórase o bloque de "Fundamentos do deseño", que vai permitir o coñecemento dos fundamentos do deseño nas súas diferentes áreas, desenvolvendo, desde un punto de vista práctico, os coñecementos adquiridos no resto de bloques.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

1º de ESO

Son aquelas competencias que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego. A LOMCE contempla as seguintes competencias clave:

1. Comunicación lingüística.
1. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
2. Competencia dixital.
3. Aprender a aprender.
4. Competencias sociais e cívicas.
5. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
7. Conciencia e expresións culturais.

Na área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual incidiremos no adestramento de todas as competencias de maneira sistemática facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Comunicación lingüística (CL)

Esta área contribúe á adquisición da competencia lingüística na medida que favorece a comprensión e expresión oral e escrita ao promover o coñecemento e a utilización do vocabulario específico referido á expresión artística e ao explorar diferentes canles de comunicación.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)

A área é unha oportunidade para utilizar a linguaxe simbólica así como a profundización en aspectos espaciais da realidade e a súa representación gráfica. Tamén na área adéstranse procedementos relacionados co método científico, como son: a observación, a experimentación, o descubrimento, a reflexión e a análise.

3. Competencia dixital

Dentro da área aparecen contidos que fan referencia á contorna audiovisual e multimedia dando especial importancia ao uso de ferramentas tecnolóxicas, para a creación de producións audiovisuais.

4. Competencia Aprender a aprender (CAA)

Esta materia contribuirá á competencia para aprender a aprender na medida en que favoreza a reflexión sobre os procesos e a propia experimentación creativa, xa que esta implica a toma de conciencia das propias capacidades e recursos, así como a aceptación dos propios erros como instrumento de mellora.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Esta área é unha boa ferramenta para potenciar a competencia social e cívica. Na medida que as producións artísticas pódense expor como traballo en equipo, sendo unha oportunidade para fomentar a cooperación, o respecto, a tolerancia, etc. Por outra banda o fomento da creatividade na aula, leva a valorar diversos enfoques e formulacións.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Esta área colabora en gran medida na adquisición do sentido de iniciativa e espírito emprendedor xa que en todo proceso de creación hai que converter unha idea nun produto e para iso hanse de desenvolver estratexias de planificación, de previsión de recursos, de anticipación e avaliación de resultados. Este proceso, sitúa ao alumnado ante un proceso que lle obriga a tomar decisións de maneira autónoma. Todo isto, xunto co espírito creativo, a experimentación, a investigación, e a autocrítica fomentan a iniciativa e o espírito emprendedor.

7. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

A área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual contribúe, especialmente, a adquirir a competencia artística e cultural. Xa que se pon a énfase en ampliar o coñecemento dos diferentes códigos artísticos e na utilización das técnicas e os recursos que lles son propios. O alumnado aprende a mirar, ver, observar e percibir, e desde o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas. Por outra banda, contribúese a esta competencia cando se experimenta e investiga con diversidade de técnicas plásticas e visuais e é capaz de

expresarse a través da imaxe.

3. Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obrigatoria

1º de ESO

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a. Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas de aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais e resolver pacificamente os conflitos, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas.
- e. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, incorporar novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e da comunicación.
- f. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza nun mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, se a houberse, na lingua cooficial da comunidade autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

- i. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
- j. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio, e contribuír así á súa conservación e mellora.
- l. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

4. Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Expresión plástica				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. ▪ B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual. ▪ B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. ▪ B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Composición: elementos. ▪ B1.8. O ritmo na composición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. A cor coma fenómeno físico e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Experimentar coas cores 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ n 	visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias. 	primarias e secundarias.	primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ f ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ f ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<p>material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p>	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
Bloque 2. Comunicación audiovisual				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas. ▪ EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes. ▪ EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comunicación visual. Símbolos e iconas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ f ▪ l ▪ o 		<p>significante-significado: símbolos e iconas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ f ▪ g ▪ i ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e ▪ h ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ f ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
Bloque 3. Debuxo técnico				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas. ▪ B3.6. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Mediatriz dun segmento. A 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Trazar a mediatriz dun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ o 	<p>mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.</p>	<p>segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.</p>	<p>segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. ▪ EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ f ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Coñecer lugares xeométricos e defínilos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisección, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Construción de triángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.15. Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Analizar as propiedades de puntos e rectas característicos dun triángulo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 1º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.16. Triángulo rectángulo: características e construción dun. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicarlas con propiedade á construción destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente cuadrilátero. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.18. Construción de cuadriláteros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.19. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.20. Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.19. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

5. Temporalización

1º de ESO

A contidos da área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual agrúpanse en varios bloques.

Os obxectivos, contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe fórmulanse para o primeiro ciclo de Educación Secundaria.

O alumnado deberá adquirir uns coñecementos e unhas destrezas básicas que lle permitan adquirir unha cultura plástica e visual.

1ª Avaliación: Bloque 1. Debuxo técnico

1. Útiles para o debuxo técnico: emprego da escuadra e o cartabón, representación de ángulos co xogo de escuadras.
2. Operacións con segmentos: trazar un segmento igual a outro, suma e resta de segmentos.
3. Trazado de perpendiculares e paralelas con escuadra e cartabón.
4. Trazado de perpendiculares e paralelas con compás.
5. Ángulos. Clasificación, operacións con ángulos. Suma, resta, divisións.
6. Proporcionalidade: división dun segmento mediante o teorema de Thales.
7. Lugares xeométricos: Mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos.
8. Resolución de trazados con rectas e curvas.
9. Os triángulos: clasificación e trazados.
10. Os cuadriláteros: clasificación e trazados.
11. Os polígonos: tipos de polígonos, concepto de polígono regular.

2ª Avaliación: Bloque 2. Comunicación audiovisual

1. Elementos da comunicación visual: emisor, receptor, mensaxe, código.
2. Significación das imaxes: significante-significado. Símbolos e iconas, iconicidad.
3. Elementos da imaxe e a súa significación. Encadre, formato e composición.
4. proceso de elaboración da mensaxe audiovisual da imaxe fixa á imaxe en movemento.
5. El cómic.

3ª Avaliación: Bloque 3. Expresión plástica

1. Os elementos configuradores da imaxe: o punto, a liña, o plano e o claroscuro.
2. A cor: cores primarias e secundarias, as súas mesturas, gamas de cores cálidas e frías, cores complementarios.

3. As texturas: textura visual e textura táctil.
4. Técnicas para a creación de texturas.
5. Realización dun proceso creativo persoal seguindo as distintas fases: idea inicial, bosquejos, probas, execución definitiva.
6. Avaliación e análise de procesos creativos.
7. A colaxe, distintos procedementos: corte, rasgado, encartado, figuras tridimensionais.
8. Procedementos e técnicas: secas, húmidas e mixtas, utilización e conservación dos materiais, traballo con materiais reciclados.

6. Grao mínimo de consecución para superar a materia

1º de ESO

1. Manexo e coñecemento dos útiles empregados durante o curso.
2. Interpretación dos elementos estruturais da imaxe: liñas, puntos, planos, formas, luz, volume, cor, tamaño e textura.
3. Acerto e habilidade nas mesturas das cores no círculo cromático
4. Lugares xeométricos: Mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos
5. Os triángulos: clasificación e trazados.
6. Os cuadriláteros: clasificación e trazados
7. Constancia no traballo.
8. Calidade gráfica dos acabados.

7. Procedementos e instrumentos de avaliación

1º de ESO

No inicio do curso realizarase unha **avaliación inicial** para detectar as posíbeis carencias básicas ou instrumentais que poidan por en marcha a necesaria atención específica, adaptación curricular ou atención á diversidade. A materia de **educación plástica e audiovisual** é eminentemente **práctica**, polo tanto o corpo fundamental dela basearase no traballo do alumno na **práctica das técnicas** para acadar o axeitado dominio da materia.

Ademais do traballo individual práctico, os alumnos realizarán traballos teóricos sobre temas referidos á parte da materia referida a arte. Haberá exames, un exame ao trimestre

para demostrar os coñecementos posto en práctica na clase .Os instrumentos nos que se baseará a avaliación de cada alumno serán os seguintes:

- **Traballos prácticos** desenvolvidos por cada alumno.
- **Traballo teórico.** Preparación dos temas de arte nas unidades especificadas.
- **Actitude na clase.** Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación.
- **Exame.** Se fará un exame por avaliación. Os alumnos/as que non superen este exame poderán facer una recuperación do mesmo. So se fará unha recuperación por avaliación.

8. Concrecións metodolóxicas que require a materia

1º de ESO

- Exposición oral e gráfica por parte do profesor da unidade didáctica correspondente ou fracción da mesma e resolución das posibles dúbidas que puidera ter o alumnado.
- O alumnado realizará un traballo práctico durante as horas de clase relacionado coa explicación previa, consistente nun exercicio artístico ou na execución de unha lámina en formato DIN A4, no caso de debuxo xeométrico, contando coa asistencia do profesor durante o proceso.
- Recollida dos traballos na data previamente sinalada. No caso que o alumno/a non presente a lámina en dito prazo, será contabilizada como “non presentada” e constará como “0”.
- Corrección dos traballos e resolución das dúbidas que puideran quedar pendentes.
- No caso de que un alumno presentara traballos non satisfactorios, deseñaranse actividades de apoio individualizadas. Segundo o criterio do profesor/a, o alumnado cunha lámina non aprobada, poderá repetir dita lámina para superala.

9. Materiais e recursos didácticos

1º de ESO

En xeral

- Láminas en branco . Formato DIN A4 e A3.
- Rotuladores, lápices de cores e témperas.
- Lapis brando (HB-2B).
- Goma branda.

- Tesoiras, cola.

Para trazados xeométricos

- Portaminas de 0,5mm (2H)
- Rotulador técnico (0,4 ou 0,5mm)
- Compás
- Escuadra e cartabón
- Regra

Outros recursos didácticos

- Aula de plástica con mesas de debuxo e mesas de traballo.
- Pila de auga con billa.
- Ordenador con canón para as exposicións de SUMARTE AL ARTE.
- Botes de cores (gouache).
- Tórculo de estampar.
- Volumes xeométricos.
- Estatuas de escaiola.

10. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

1º de ESO

Entre estes, consideramos que os mais importantes son:

- **A claridade conceptual**; que o alumnos asimilara perfectamente os contidos e saiba manifestalo de forma concluínte.
- **A orixinalidade nas súas creacións**; esta idea vai asociada á anterior xa que se o alumno ha obtido un obxectivo, é capaz de dar unha resposta propia e persoal ao assimilar plenamente o concepto.
- **Limpeza** na execución non só entendida coma xeito técnica se non tamén como efectividade intelectual á hora de se expresar .
- **A actitude na aula**, Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación. **As faltas de orde** restarán 0.5 puntos por cada unha delas, o alumnado será previamente avisado.
- Para aprobar unha avaliación, a nota mínima deberá de ser de 5 puntos sobre 10 e, para facer media o alumnado deberá de ter realizado todos os traballos prácticos se ben, para os alumnado con adaptación curricular , o profesor poderá eximir de algunha lámina .

- Non se recollerá ningún exercicio fora do prazo establecido polo profesor
- Caso de non cumprirse algún destes requirimentos o alumno será considerado insuficiente.
- A avaliación será continua sempre e cando o alumno presentase todos os traballos, sen embargo, o profesor procurará avaliar o traballo total do curso conxuntamente cos intereses particulares do alumno e a súa situación.
- **O alumnado que non realice as actividades durante o curso, os debuxos non superen o suficiente e os exames non estean superados, deberán realizar para a convocatoria extraordinaria de setembro, unha serie de láminas que no superarán o 50% dos traballos realizados no curso, ademais dun exame con preguntas sobre os conceptos teóricos e prácticos da materia.**

FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CALIFICACIÓN
Traballos prácticos / teóricos	70%
Exames	20%
Actitude	10%
Faltas de orde	-0,5

11. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

1º de ESO

O indicador de logro máis importante, para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente, vai ser o resultado, individual e de grupo, de cada avaliación. Cando se reúne a xunta de avaliación, en cada unha das tres avaliacións, cada profesor ve os resultados (non só numéricos, senón de capacidades, estratexias e actitudes) dos alumnos. De cada alumno en particular e do grupo en xeral. A materia de educación plástica e audiovisual é unha materia particular en moitos aspectos: Non hai exames, o traballo desenrólase por proxectos e prácticas na maioría dos casos, a adquisición de coñecementos e a adquisición de destrezas vai da man da práctica cotiá. Tendo en conta o anterior, os resultados na avaliación teñen aspectos particulares nesta materia. Cando os resultados dunha avaliación sexan moi dispares (tendo en conta os aspectos particulares salientados anteriormente) dos do resto das materias, o profesor estudará e tomará as medidas correctoras nas exposicións didácticas e na práctica docente.

12. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

1º de ESO

1. Os alumnos pendentes realizarán unha proba ordinaria a finais de curso e outra extraordinaria, no seu caso, no mes de setembro.
2. O departamento de Plástica-Debuxo propoñerá as probas mencionadas no punto anterior baseándose no currículo e os criterios de avaliación da materia de educación plástica e audiovisual de ESO.
3. Os alumnos poderán realizar durante o curso **tres traballos** en cada trimestre, co asesoramento para consulta de dúbidas e correccións, do Xefe de Seminario.
4. Unha vez entregado cada traballo na data marcada, o seminario o avaliará, previa comprobación de que o mesmo foi realizado polo alumno.
5. Se os traballos son avaliados positivamente, o seminario decidirá, en función da calidade dos mesmos, se o alumno debe ou non presentarse á proba (ordinaria ou extraordinaria) .
6. Se dous traballos ou máis son avaliados negativamente o alumno deberá presentarse á proba final; no entanto teráselle en conta o traballo realizado.

13. Deseño da avaliación inicial

1º de ESO

O aspecto máis importante da avaliación inicial é a identificación dos coñecementos previos sobre os que se van a construír os novos aprendizaxes.

Dado o carácter esencialmente práctico de esta materia, os coñecementos previos no 1º da ESO necesarios son escasos, polo que o procedemento da realización da avaliación inicial vai a consistir na observación visual directa e personalizada dos primeiros traballos, que se propoñan e recollan no caderno do alumno.

14. Medidas de atención á diversidade

1º de ESO

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento achega do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información achega de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

Identificar aos alumnos ou ás alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe.

Saber as medidas organizativas a adoptar. Planificación de reforzos, ubicación de espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual.

Establecer conclusións sobre as medidas curriculares a adoptar, así como sobre os recursos que se van a empregar.

Analizar o modelo de seguimento que se vai a utilizar con cada un deles.

Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van a avaliar os progresos destes estudantes.

Fixar o modo en que se vai a compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe.

15. Concreción dos elementos transversais

1º de ESO

Respectando o tratamento específico nalgunhas áreas, os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimiento e a educación cívica e constitucional, traballaranse desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos valores, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos podamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

A diversidade dos nosos alumnos e alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, hanos de conducir a traballar desde as diferentes potencialidades de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades

16. Actividades complementarias e extraescolares

1º de ESO

Non están previstas actividades complementarias e extraescolares (máis aló das inherentes ó estudio e exercicio da materia por parte do alumno na súa casa). Se désese a posibilidade de asistir a algunha exposición de interese para a materia aproveitaríase.

17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora**1º de ESO**

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programacións didácticas. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado no aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo, propoñemos o uso dunha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto; esta pódese realizar ao final de cada trimestre, para así poder recoller mellóralas no seguinte. Dita ferramenta descríbese a continuación.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR	A MELLORAR	PROPUESTAS DE MELLORA PERSONAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenrolo dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Realización das tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios da avaliación			
Uso das diversas ferramentas da avaliación			

1.Introdución e contextualización._____	25
2.Contribución ao desenvolvemento das competencias clave._____	25
3.Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obligatoria._____	27
4.Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave._____	28
5.Temporalización._____	37
6.Grao mínimo de consecución para superar a materia._____	38
7.Procedementos e instrumentos de avaliación._____	39
8.Concrecións metodolóxicas que require a materia._____	39
9.Materiais e recursos didácticos._____	40
10. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado._____	40
11. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente_	42
12. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes._____	42
13. Deseño da avaliación inicial._____	43
14. Medidas de atención á diversidade._____	43
15. Concreción dos elementos transversais._____	43
16. Actividades complementarias e extraescolares._____	44
17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.____	44

1. Introducción e contextualización.

3º de ESO

No curso terceiro da ESO esta materia estrutúrase en tres bloques: "**Expresión plástica**", "**Comunicación audiovisual**" e "**Debuxo técnico**". O bloque de "**Expresión plástica**" experimenta con materiais e técnicas diversas na aprendizaxe do proceso de creación. Inténtase darlle ao alumnado unha maior autonomía na creación de obras persoais, axudando a planificar mellor os pasos na realización de proxectos artísticos, tanto propios coma colectivos. Analízanse as características da linguaxe audiovisual desde a cal se realiza a análise crítica das imaxes que nos rodean. Faise, tamén, especial fincapé no uso das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas á imaxe. No bloque titulado "**Debuxo técnico**" trasládanse coñecementos teórico-prácticos sobre formas xeométricas e sistemas de representación, e aplícanse estes coñecementos á resolución de problemas e á realización de deseños.

2. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias clave.

3º de ESO

Son aquelas competencias que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego. A LOMCE contempla as seguintes competencias clave:

1. Comunicación lingüística.**1. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.****2. Competencia dixital.****3. Aprender a aprender.****4. Competencias sociais e cívicas.****5. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.****7. Conciencia e expresións culturais.**

Na área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual incidiremos no adestramento de todas as competencias de maneira sistemática facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

1. Comunicación lingüística (CL).

Esta área contribúe á adquisición da competencia lingüística na medida que favorece a comprensión e expresión oral e escrita ao promover o coñecemento e a

utilización do vocabulario específico referido á expresión artística e ao explorar diferentes canles de comunicación.

2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

A área é unha oportunidade para utilizar a linguaxe simbólica así como a profundización en aspectos espaciais da realidade e a súa representación gráfica. Tamén na área adéstranse procedementos relacionados co método científico, como son: a observación, a experimentación, o descubrimento, a reflexión e a análise.

3. Competencia dixital. (CD)

Dentro da área aparecen contidos que fan referencia á contorna audiovisual e multimedia dando especial importancia ao uso de ferramentas tecnolóxicas, para a creación de producións audiovisuais

4. Competencia Aprender a aprender (CAA)

Esta materia contribuirá á competencia para aprender a aprender na medida en que favoreza a reflexión sobre os procesos e a propia experimentación creativa, xa que esta implica a toma de conciencia das propias capacidades e recursos, así como a aceptación dos propios erros como instrumento de mellora.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Esta área é unha boa ferramenta para potenciar a competencia social e cívica. Na medida que as producións artísticas pódense expor como traballo en equipo, sendo unha oportunidade para fomentar a cooperación, o respecto, a tolerancia, etc. Por outra banda o fomento da creatividade na aula, leva a valorar diversos enfoques e formulacións.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Esta área colabora en gran medida na adquisición do sentido de iniciativa e espírito emprendedor xa que en todo proceso de creación hai que converter unha idea nun produto e para iso hanse de desenvolver estratexias de planificación, de previsión de recursos, de anticipación e avaliación de resultados. Este proceso, sitúa ao alumnado ante un proceso que lle obriga a tomar decisións de maneira autónoma. Todo isto, xunto co espírito creativo, a experimentación, a investigación, e a autocrítica fomentan a iniciativa e o espírito emprendedor.

7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

A área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual contribúe, especialmente, a adquirir a competencia artística e cultural. Xa que se pon a énfase en ampliar o coñecemento dos diferentes códigos artísticos e na utilización das técnicas e os recursos que lles son propios. O alumnado aprende a mirar, ver, observar e percibir, e desde o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas. Por outra banda, contribúese a esta competencia cando se experimenta e investiga con diversidade de técnicas plásticas e visuais e é capaz de expresarse a través da imaxe.

3. Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obrigatoria

3º de ESO

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a. Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas de aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais e resolver pacificamente os conflitos, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas.
- e. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, incorporar novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e da comunicación.

- f. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza nun mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, se a houberse, na lingua cooficial da comunidade autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
- j. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio, e contribuír así á súa conservación e mellora.
- l. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

4. Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave

3º de ESO

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave
Bloque 1. Expresión plástica				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ d ▪ f ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Proceso creativo. Métodos creativos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ f ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Crear composicións gráfico-plásticas persoais e colectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade. ▪ B1.4. O bosquexo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento. ▪ B1.6. Temperatura da cor. ▪ B1.7. Simbolismo da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ n 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ f ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compoñendoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
Bloque 2. Comunicación audiovisual				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Percepción visual. Proceso perceptivo. ▪ B2.2. Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de imaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Ilusións ópticas. ▪ B2.4. Leis ou principios da Gestalt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusións ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt. ▪ EPVAB2.2.2. Deseña ilusións ópticas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			baseándose nas leis da Gestalt.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Imaxe en movemento: posibilidades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e explorar as súas posibilidades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Identificar signifiante e significado nun signo visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.4.1. Distingue signifiante e significado nun signo visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ f ▪ h ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe. ▪ B2.8. Denotación e connotación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ l ▪ n ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Fotografía. A fotografía como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave
			compositivas.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Linguaxes visual e audiovisual: funcións e códigos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio histórico e cultural, e gozando del. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Publicidade: principais recursos visuais empregados nela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.9.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Cine. O cine como medio de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, e reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.10.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ i				
▪ e ▪ g ▪ i	▪ B2.14. Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.	▪ B2.11. Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.	▪ EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	▪ CD
Bloque 3. Debuxo técnico				
▪ b ▪ f ▪ g	▪ B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	▪ B3.1. Coñecer lugares xeométricos e definilos.	▪ EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	▪ CCL
▪ b ▪ f ▪ n	▪ B3.2. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	▪ B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	▪ EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	▪ CAA
▪ b ▪ f ▪ n	▪ B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado.	▪ B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.	▪ EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.	▪ CMCCT
▪ b ▪ e ▪ f	▪ B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.	▪ B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.	▪ EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas.	▪ CMCCT

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competen cias clave
▪ g			▪ EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.	▪ CA
▪ b ▪ e ▪ f ▪ g	▪ B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoïdes.	▪ B3.5. Comprender a construción do óvalo e do ovoïde básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.	▪ EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.	▪ CMCCT
▪ b ▪ f ▪ o	▪ B3.6. Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoïdes.	▪ B3.6. Analizar e estudar as propiedades das tanxencias nos óvalos e nos ovoïdes.	▪ EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoïdes, segundo os diámetros coñecidos.	▪ CSIEE
▪ b ▪ f ▪ g ▪ n	▪ B3.7. Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características.	▪ B3.7. Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	▪ EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	▪ CMCCT
▪ b ▪ f ▪ g ▪ n	▪ B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular. ▪ B3.9. Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.	▪ B3.8. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.	▪ EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	▪ CD
▪ b ▪ f ▪ n	▪ B3.10. Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivivos. Vistas diédricas	▪ B3.9. Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres	▪ EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.	▪ CMCCT

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 1º ciclo de ESO, 3º curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	dun sólido.	vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais.		
b f n o	B3.11. Introducción ás axonometrías e ás súas características. Axonometría cabaleira aplicada a volumes sinxelos.	B3.10. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva cabaleira aplicada a volumes elementais.	EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	CMCCT
b f n o	B3.12. Axonometría isométrica aplicada a volumes sinxelos.	B3.11. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos.	EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	CCEC

5. Temporalización

3º de ESO

A contidos da área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual agrúpanse en varios bloques.

Os obxectivos, contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe formúlanse para o primeiro ciclo de Educación Secundaria.

O alumnado deberá adquirir uns coñecementos e unhas destrezas básicas que lle permitan adquirir unha cultura plástica e visual.

1ª Avaliación: Bloque 1. Debuxo técnico

1. Útiles para o debuxo técnico: emprego da escuadra e o cartabón, representación de ángulos co xogo de escuadras.
2. Operacións con segmentos: trazar un segmento igual a outro, suma e resta de segmentos.
3. Trazado de perpendiculares e paralelas con escuadra e cartabón.
4. Trazado de perpendiculares e paralelas con compás.
5. Ángulos. Clasificación, operacións con ángulos. Suma, resta, divisións.
6. Proporcionalidade: división dun segmento mediante o teorema de Thales.
7. Lugares xeométricos: Mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos.
8. Resolución de trazados con rectas e curvas.
9. Os triángulos: clasificación e trazados.
10. Os cuadriláteros: clasificación e trazados.
11. Os polígonos: tipos de polígonos, concepto de polígono regular.

2ª Avaliación: Bloque 2. Comunicación audiovisual

1. Elementos da comunicación visual: emisor, receptor, mensaxe, código.
2. Significación das imaxes: significante-significado. Símbolos e iconas, iconicidad.
3. Elementos da imaxe e a súa significación. Encadre, formato e composición.
4. proceso de elaboración da mensaxe audiovisual da imaxe fixa á imaxe en movemento.
5. El cómic.

3ª Avaliación: Bloque 3. Expresión plástica

1. Os elementos configuradores da imaxe: o punto, a liña, o plano e o claroscuro.
2. A cor: cores primarias e secundarias, as súas mesturas, gamas de cores cálidas e frías, cores complementarios.

3. As texturas: textura visual e textura táctil.
4. Técnicas para a creación de texturas.
5. Realización dun proceso creativo persoal seguindo as distintas fases: idea inicial, bosquejos, probas, execución definitiva.
6. Avaliación e análise de procesos creativos.
7. A colaxe, distintos procedementos: corte, rasgado, encartado, figuras tridimensionais.
8. Procedementos e técnicas: secas, húmidas e mixtas, utilización e conservación dos materiais, traballo con materiais reciclados.

6. Grao mínimo de consecución para superar a materia

3º de ESO

1. Mostrar sensibilidade polos elementos da linguaxe visual evidenciada en representación de formas da natureza.
2. Distinguir os elementos da linguaxe visual e plástica e as súas relacións sintácticas, en referentes e imáxes.
3. Describir suficientemente formas e espazos mediante dibuxos libres e con aplicacións dos sistemas de representación.
4. Realizar trazados e construcións xeométricas bidimensionais y tridimensionais utilizando con precisión o compás e o xogo de regras.
5. Producir sensación de volumen e espazo en debuxos con perspectiva, claroscuro e superposición.
6. Diseñar signos e mensaxes visuais adecuados a propostas de comunicación diversa.
7. Distinguir ls compoñentes e os recursos e interpretar con acerto mensxes visuais do entorno cotidian.
8. Recoñecer opcións de estruturación e composición de imáxes e obras de arte diversas.
9. Aplicar con coherencia ao mensaxe das propias obras gráfico-plásticas, recursos compositivos diversos.
10. Utilizar a terminoloxía propia da área na identificación e descripción de elementos das imáxes.
11. Obter resultados gráfico-plásticos sensíbles e creativos aplicando técnicas diversas.

12. Traballar con rigor, método e pulcritude.

7. Procedementos e instrumentos de avaliación

3º de ESO

No inicio do curso realizarase unha **avaliación inicial** para detectar as posíbeis carencias básicas ou instrumentais que poidan por en marcha a necesaria atención específica, adaptación curricular ou atención á diversidade. A materia de **educación plástica e audiovisual** é eminentemente **práctica**, polo tanto o corpo fundamental dela basearase no traballo do alumno na **práctica das técnicas** para acadar o axeitado dominio da materia.

Ademais do traballo individual práctico, os alumnos realizarán traballos teóricos sobre temas referidos á parte da materia referida a arte. Haberá exames, un exame ao trimestre para demostrar os coñecementos posto en práctica na clase. Os instrumentos nos que se baseará a avaliación de cada alumno serán os seguintes:

- **Traballos prácticos** desenvolvidos por cada alumno.
- **Traballo teórico.** Preparación dos temas de arte nas unidades especificadas.
- **Actitude na clase.** Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación.
- **Exame.** Se fará un exame por avaliación. Os alumnos/as que non superen este exame poderán facer una recuperación do mesmo. Só se fará unha recuperación por avaliación.

8. Concrecións metodolóxicas que require a materia

3º de ESO

- Exposición oral e gráfica por parte do profesor da unidade didáctica correspondente ou fracción da mesma e resolución das posibles dúbidas que puidera ter o alumnado.
- O alumnado realizará un traballo práctico durante as horas de clase relacionado coa explicación previa, consistente nun exercicio artístico ou na execución de unha lámina en formato DIN A4, no caso de debuxo xeométrico, contando coa asistencia do profesor durante o proceso.
- Recollida dos traballos na data previamente sinalada. No caso que o alumno/a non presente a lámina en dito prazo, será contabilizada como “non presentada” e constará como “0”.

- Corrección dos traballos e resolución das dúbidas que puideran quedar pendentes.
- No caso de que un alumno presentara traballos non satisfactorios, deseñaranse actividades de apoio individualizadas. Segundo o criterio do profesor/a, o alumnado cunha lámina non aprobada, poderá repetir dita lámina para superala.

9. Materiais e recursos didácticos

3º de ESO

En xeral

- Láminas en branco . Formato DIN A4 e A3.
- Rotuladores, lápices de cores e témperas.
- Lapis brando (HB-2B).
- Goma branda.
- Tesoiras, cola.

Para trazados xeométricos

- Portaminas de 0,5mm (2H)
- Rotulador técnico (0,4 ou 0,5mm)
- Compás
- Escuadra e cartabón
- Regra

Outros recursos didácticos

- Aula de plástica con mesas de debuxo e mesas de traballo.
- Pila de auga con billa.
- Ordenador con canón para as exposicións de SUMARTE AL ARTE.
- Botes de cores (gouache).
- Tórculo de estampar.
- Volumes xeométricos.
- Estatuas de escaiola.

10. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

3º de ESO

Entre estes, consideramos que os mais importantes son:

- **A claridade conceptual**; que o alumnos asimilara perfectamente os contidos e saiba manifestalo de forma concluínte.

- **A orixinalidade nas súas creacións;** esta idea vai asociada á anterior xa que se o alumno ha obtido un obxectivo, é capaz de dar unha resposta propia e persoal ao asimilar plenamente o concepto.
- **Limpeza** na execución non só entendida coma xeito técnica se non tamén como efectividade intelectual á hora de se expresar .
- **A actitude na aula,** Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación. **As faltas de orde** restarán 0.5 puntos por cada unha delas, o alumnado será previamente avisado.
- Para aprobar unha avaliación, a nota mínima deberá de ser de 5 puntos sobre 10 e, para facer media o alumnado deberá de ter realizado todos os traballos prácticos se ben, para os alumnado con adaptación curricular , o profesor poderá eximir de algunha lámina .
- Caso de non cumprirse algún distes requirimentos o alumno será considerado insuficiente.
- A avaliación será continua sempre e cando o alumno presentase todos os traballos, sen embargo, o profesor procurará avaliar o traballo total do curso conxuntamente cos intereses particulares do alumno e a súa situación.
- **O alumnado que non realice as actividades durante o curso, os debuxos non superen o suficiente e os exames non estean superados, deberán realizar para a convocatoria extraordinaria de setembro, unha serie de láminas que no superarán o 50% dos traballos realizados no curso, ademais dun exame con preguntas sobre os conceptos teóricos e prácticos da materia.**

FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CALIFICACIÓN
Traballos prácticos / teóricos	70%
Exames	20%
Actitude	10%
Faltas de orde	-0,5

11. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

3º de ESO

O indicador de logro máis importante, para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente, vai ser o resultado, individual e de grupo, de cada avaliación. Cando se reúne a xunta de avaliación, en cada unha das tres avaliacións, cada profesor ve os resultados (non só numéricos, senón de capacidades, estratexias e actitudes) dos alumnos. De cada alumno en particular e do grupo en xeral. A materia de educación plástica e audiovisual é unha materia particular en moitos aspectos: Non hai exames, o traballo desenrólase por proxectos e prácticas na maioría dos casos, a adquisición de coñecementos e a adquisición de destrezas vai da man da práctica cotiá. Tendo en conta o anterior, os resultados na avaliación teñen aspectos particulares nesta materia. Cando os resultados dunha avaliación sexan moi dispares (tendo en conta os aspectos particulares salientados anteriormente) dos do resto das materias, o profesor estudará e tomará as medidas correctoras nas exposicións didácticas e na práctica docente.

12. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

3º de ESO

1. Os alumnos pendentes realizarán unha proba ordinaria a finais de curso e outra extraordinaria, no seu caso, no mes de setembro.
2. O departamento de Plástica-Debuxo propoñerá as probas mencionadas no punto anterior baseándose no currículo e os criterios de avaliación da materia de educación plástica e audiovisual de ESO.
3. Os alumnos poderán realizar durante o curso **tres traballos** en cada trimestre, co asesoramento para consulta de dúbidas e correccións, do Xefe de departamento.
4. Unha vez entregado cada traballo na data marcada, o departamento o avaliará, previa comprobación de que o mesmo foi realizado polo alumno.
5. Se os traballos son avaliados positivamente, o seminario decidirá, en función da calidade dos mesmos, se o alumno debe ou non presentarse á proba (ordinaria ou extraordinaria) .
6. Se dous traballos ou máis son avaliados negativamente o alumno deberá presentarse á proba final; no entanto teráselle en conta o traballo realizado.

13. Deseño da avaliación inicial

3º de ESO

O aspecto máis importante da avaliación inicial é a identificación dos coñecementos previos sobre os que se van a construír os novos aprendizaxes.

Dado o carácter esencialmente práctico de esta materia, os coñecementos previos no 1º da ESO necesarios son escasos, polo que o procedemento da realización da avaliación inicial vai a consistir na observación visual directa e personalizada dos primeiros traballos, que se propoñan e recollan no caderno do alumno.

14. Medidas de atención á diversidade

3º de ESO

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento achega do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información achega de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

Identificar aos alumnos ou ás alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe.

Saber as medidas organizativas a adoptar. Planificación de reforzos, ubicación de espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual.

Establecer conclusións sobre as medidas curriculares a adoptar, así como sobre os recursos que se van a empregar.

Analizar o modelo de seguimento que se vai a utilizar con cada un deles.

Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van a avaliar os progresos destes estudantes.

Fixar o modo en que se vai a compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe.

15. Concreción dos elementos transversais

3º de ESO

Respectando o tratamento específico nalgunhas áreas, os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimiento e a educación cívica e constitucional, traballaranse desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos valores, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos podamos vivir, e en cuxa construción colaboren. A diversidade dos nosos alumnos e alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, hanos de conducir a traballar desde as diferentes potencialidades de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades

16. Actividades complementarias e extraescolares

3º de ESO

Non están previstas actividades complementarias e extraescolares (máis aló das inherentes ó estudio e exercicio da materia por parte do alumno na súa casa). Se deséese a posibilidade de asistir a algunha exposición de interese para a materia aproveitaríase.

17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

3º de ESO

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programacións didácticas. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado no aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo, propoñemos o uso dunha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto; esta pódese realizar ao final de cada trimestre, para así poder recoller mellóralas no seguinte. Dita ferramenta descríbese a continuación.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR	A MELLORAR	PROPUESTAS DE MELLORA PERSONAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenrolo dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Realización das tarefas			
Estratexias metodolóxicas			

seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios da avaliación			
Uso das diversas ferramentas da avaliación			

1.Introdución e contextualización._____	47
2.Contribución ao desenvolvemento das competencias clave._____	47
3.Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obligatoria._____	49
4.Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave._____	49
5.Temporalización._____	56
6.Grao mínimo de consecución para superar a materia._____	56
7.Procedementos e instrumentos de avaliación._____	56
8.Concrecións metodolóxicas que require a materia._____	57
9.Materiais e recursos didácticos._____	58
10.Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado._____	58
11.Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.	59
12.Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes._____	60
13.Deseño da avaliación inicial._____	61
14.Medidas de atención á diversidade._____	61
15.Concreción dos elementos transversais._____	61
16.Actividades complementarias e extraescolares._____	62
17.Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.____	62

1. Introducción e contextualización

4º de ESO

Estamos nun mundo globalizado (cada vez máis) onde a cultura e a información plástica e visual son, non só enormes e esenciais, senón na maioría dos casos o elemento central da comunicación ou da relación entre as empresas, as culturas e as persoas individuais.

A imaxe é un elemento esencial nas comunicacións actuais (correos electrónicos, páxinas web, redes sociais, televisión, etc.), razón pola cal a aprendizaxe do seu manexo, comprensión e manipulación son esenciais; e deben ser, polo tanto, o obxectivo central da aprendizaxe dos nosos alumnos.

Neste curso a materia é optativa. Tódolos alumnos teñen xa a base da materia vista en 1º e 3º da ESO. Aproveitaremos para asentarmos os coñecementos e destrezas adquiridas e amplialos cun dobre obxectivo: Moverse mellor no mundo das imaxes, da plástica e da arte e, ademais, introducir xa enfoques encamiñados a futuros estudos artísticos ou de deseño.

2. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias clave

4º de ESO

A materia de Educación Plástica e Visual **mantén unha vinculación esencial coa competencia básica nº.6: cultural e artística**. Así, *todos os nosos enunciados a incorporan de forma implícita*. Pero a súa contribución é decisiva para o desenvolvemento das restantes competencias. Destacamos, a continuación, as relacións coas competencias básicas recolleitas nos currículos oficiais.

O carácter integrador dunha materia como a Educación Plástica e Visual fai posible que o seu proceso de ensino/aprendizaxe permita contribuír activamente o desenvolvemento das competencias básicas da Educación Obrigatoria.

A competencia que se vincula de forma máis natural a este ámbito de coñecementos é a **competencia artística e cultural**. A nosa materia proporciona un ámbito de vivencias, relacións e coñecementos que fan posible a familiarización cos diferentes códigos artísticos desde o contexto de Galicia e do Estado. Isto implica ampliar as posibilidades de representación mental e coñecemento e, así mesmo, as posibilidades de expresión e creación. Desde as primeiras aprenderá a captar, atender, manter a atención, discriminar, relacionar e apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas, tanto as propias coma as dos demais. Desde as posibilidades expresivas facilítase a comunicación a outros de ideas e sentimentos, a liberación de tensións e a manifestación destas en produtos novos, persoais e orixinais.

O desenvolvemento desta competencia facilitará a **interpretación crítica**, por parte do alumno, de imaxes do ámbito cultural, sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais. Ademais recoñecerá a **importancia dos valores culturais e estéticos do patrimonio** que pode apreciarse en Galicia, o español e o universal, contribuíndo ao seu respecto, conservación e mellora.

Tamén a materia facilita o **desenvolvemento da competencia social e cidadá**. A expresión e creación artística estimula o traballo en equipo e proporciona situacións propicias a traballar o respecto, a **tolerancia**, a **cooperación** e a **flexibilidade**: contribúese á adquisición de **habilidades sociais**. A expresión plástica e visual de emocións e vivencias relacionados cos **dereitos e liberdades cívicas** pode ser un espazo apropiado para o coñecemento e a reflexión sobre situacións de gran valor formativo desde unha perspectiva social afectiva e moral.

O **tratamento da información** e a **competencia dixital** vense enormemente favorecidas polos traballos propios da materia; esta competencia impulsarase con tarefas que poden ir desde a análise de mensaxes do ámbito audiovisual e multimedia ao emprego de medios tecnolóxicos puntuais para expresar e crear.

A Educación Plástica e Visual esixe e facilita o desenvolvemento de **habilidades relacionadas co pensamento científico**: formular hipóteses, observar, experimentar, descubrir, reflexionar, analizar, extraer conclusións e xeneralizar. Tamén require e posibilita o contacto coa natureza e a sensibilización cara a aspectos relacionados coa **conservación, coidado e reciclaxe de materiais** para configurar unha obra persoal. Todo isto implica unha relación clara coas **competencias de coñecemento e interacción co mundo físico**, aprender a aprender e iniciativa e autonomía persoal (que implican aprender a trazar proxectos, a aproveitar recursos, a valorar posibilidades, anticipar resultados e avalialos).

A evolución nos elementos de percepción e estruturación do espazo a través dos contidos de xeometría e da representación das formas coopera de forma significativa a que o alumnado adquira a **competencia matemática**.

Finalmente, a **competencia en comunicación lingüística** relaciónase co desenvolvemento das habilidades e estratexias para o uso da linguaxe verbal como vehículo para expresar as ideas, emocións e sentimentos que a contemplación, a análise e/ou a creación dunha obra plástica e visual levan consigo; así mesmo, fai posible a comunicación na aula á hora de transmitir mensaxes vinculadas a técnicas, materiais e instrumentos. A lectura de textos relacionados con contidos da materia é esencial.

3. Obxectivos xerais**4º de ESO**

1. Recoñecer a importancia da imaxe nos medios de comunicación de masas, a súa influencia no pensamento social e actuar de modo crítico ante as mensaxes visuais.
2. Valorar a expresión plástica como medio de expresión artística de sociedades e culturas diferentes. Apreciar a como un xeito de entendemento e concordia entre pobos, valorando as súas similitudes e diferencias.
3. Recoñecer, comprender e valorar as manifestacións da cultura galega, apreciando o patrimonio cultural e contribuíndo á súa conservación e mellora.
4. Sensibilizar o alumnado ante o goce artístico e acadar os recursos suficientes para apreciar as diferentes representacións artísticas.
5. Adquirir e empregar con precisión a terminoloxía específica da linguaxe plástica e visual.
6. Desenvolver o pensamento lóxico e matemático na resolución do proceso creativo aplicado á representación de formas e espazos mediante o emprego das proporcións, da perspectiva e do rigor nos trazados xeométricos.
7. Expresarse con creatividade, utilizando as diversas ferramentas e técnicas plásticas e visuais, relacionándoas con outras linguaxes e aplicando nas súas creacións as tecnoloxías da información e da comunicación máis axeitadas.
8. Utilizar a linguaxe plástica para expresar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación, reflexión crítica e respecto entre as persoas.
9. Planificar e reflexionar, de forma individual ou colectiva, sobre o proceso de realización dun obxecto partindo duns obxectivos prefixados e revisar e valorar, ao final de cada fase, o estado do seu desenvolvemento.
10. Aplicar as distintas técnicas de traballo cooperativo fomentando a responsabilidade e favorecendo o diálogo e a comunicación.
11. Establecer unha actitude positiva ante os novos retos, admitindo os erros e valorando os acertos como parte do proceso de formación do individuo.

4. Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe e competencias clave**4º de ESO**

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Expresión plástica				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Leis da composición. ▪ B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza. ▪ B1.4. Cor como ferramenta simbólica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.3. Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais. ▪ B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CAA

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>información nas creación propias.</p> <ul style="list-style-type: none"> B1.7. Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio. 		<p>expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	<ul style="list-style-type: none"> CD
<ul style="list-style-type: none"> b c e g n 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquexo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva). B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> d f l n 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes. B1.11. Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB1.5.2. Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaaas no período ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC
Bloque 2. Debuxo técnico				
<ul style="list-style-type: none"> b f g n o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo. B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia. B2.3. Tanxencias e enlaces. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos. 		<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CAA CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> b f g o 	<ul style="list-style-type: none"> B2. 5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas. B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico. B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. B2.9. Perspectiva cónica central. B2.10. Perspectiva cónica oblicua. B2.11. Análise das posibilidades da posición do punto de vista. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado. EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CAA CMCCT CAA CMCCT CAA CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> b e i o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Debuxo asistido por computador. Trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezas sinxelas nos sistemas de representación. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT
Bloque 3. Fundamentos do deseño				
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Análise das linguaxes visuais 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Percibir e interpretar criticamente 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.). ▪ B3. 2. Fases do proceso de deseño. ▪ B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos. ▪ B3.4. Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ as finalidades da comunicación visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Campos de aplicación do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3 2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos. ▪ B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc. ▪ B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño. ▪ B3.9. Informática ao servizo dos proxectos de deseño. ▪ B3.10. Planificación dun proxecto artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC
Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia				
<ul style="list-style-type: none"> a h n ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía. B4.2. Realización dun storyboard. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e l n o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine. B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías. B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a e f 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Creación dixital de imaxes. B4.7. Deseño dun proxecto publicitario. B4.8. Desenvolvemento dun proxecto 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando 	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ g	persoal.	interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.	▪ EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC
			▪ EPVAB4.3.3. Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h ▪ n ▪ o 	▪ B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria.	▪ B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.	▪ EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC

5. Temporalización

4º de ESO

A contidos da área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual agrúpanse en varios bloques.

Os obxectivos, contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe fórmulanse para o primeiro ciclo de Educación Secundaria.

O alumnado deberá adquirir uns coñecementos e unhas destrezas básicas que lle permitan adquirir unha cultura plástica e visual.

1ª Avaliación:

Bloque 1. Procesos comúns á creación artística. .

2ª Avaliación:

Bloque 2. Expresión plástica e visual

2ª Avaliación:

Bloque 3. Artes gráficas e deseño. Imaxe e son.

6. Grao mínimo de consecución para superar a materia

4º de ESO

Tódolos alumnos farán tódolos traballos prácticos en cada avaliación ou os repetirán axeitadamente na se-guinte.

Ningún alumno poderá aprobar unha avaliación con unha nota de cero en algunha das tres partes nas que se divide a nota: TRABALLOS PRÁCTICOS, ACTITUDE NA CLASE, TRABALLOS DE TEORÍA DA ARTE.

7. Procedementos e instrumentos de avaliación

4º de ESO

1. Tomar decisións especificando os obxectivos e as dificultades, propoñendo diversas opcións e avaliando cal é a mellor.
2. Utilizar recursos informáticos e novas tecnoloxías no proceso de elaboración da imaxe fotográfica, o de-seño gráfico, o debuxo asistido por ordenador.

3. Colaborar na realización de proxectos plásticos que requiren unha organización de forma cooperativa.
 4. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diversidade de técnicas de expresión gráfico-plásticas (debuxo, volume, pintura, gravado...)
 5. Utilizar a sintaxe propia das formas visuais do deseño e da publicidade para realizar proxectos concretos.
 6. Elaborar obras multimedia e producións videográficas utilizando as técnicas axeitadas ao medio.
 7. Describir obxectivamente as formas, aplicando sistemas de representación e normalización.
 8. Recoñecer e ler imaxes, obras e obxectos dos ámbitos visuais (obras de arte, de deseño, multimedia...)
- **Traballos prácticos** desenvolvidos por cada alumno.
 - **Traballo teórico.** Preparación dos temas de arte nas unidades especificadas.
 - **Actitude na clase.** Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación.

8. Concrecións metodolóxicas que require a materia

4º de ESO

- a. Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, nos seus distintos aspectos, para construír, a partir diso, outras aprendizaxes que favorezan e melloren o devandito nivel de desenvolvemento.
- b. Sublíñase a necesidade de estimular o desenvolvemento de capacidades xerais e de competencias básicas e específicas por medio do traballo das materias.
- c. Dáse prioridade á **comprensión** dos contidos que se traballan fronte á súa **aprendizaxe mecánica**.
- d. Propíciense oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos, de xeito que o alumno poida comprobar o **interese** e a **utilidade** do aprendido.
- e. Foméntase a **reflexión persoal** sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se aprendeu, de modo que o alumno poida analizar o seu progreso respecto dos seus coñecementos.

9. Materiais e recursos didácticos

4º de ESO

En xeral

- Láminas en branco . Formato DIN A4 e A3.
- Rotuladores, lápices de cores e témperas.
- Lapis brando (HB-2B).
- Goma branda.
- Tesoiras, cola.

Para trazados xeométricos

- Portaminas de 0,5mm (2H)
- Rotulador técnico (0,4 ou 0,5mm)
- Compás
- Escuadra e cartabón
- Regra

Outros recursos didácticos

- Aula de plástica con mesas de debuxo e mesas de traballo.
- Pila de auga con billa.
- Ordenador con canón para as exposicións de SUMARTE AL ARTE.
- Botes de cores (gouache).
- Tórculo de estampar.
- Volumes xeométricos.
- Estatuas de escaiola.

10. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

4º de ESO

Entre estes, consideramos que os mais importantes son:

- **A claridade conceptual**; que o alumnos asimilara perfectamente os contidos e saiba manifestalo de forma concluínte.
- **A orixinalidade nas súas creacións**; esta idea vai asociada á anterior xa que se o alumno ha obtido un obxectivo, é capaz de dar unha resposta propia e persoal ao assimilar plenamente o concepto.
- **Limpeza** na execución non só entendida coma xeito técnica se non tamén como efectividade intelectual á hora de se expresar.

- **A actitude na aula**, Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación.
- **As faltas de orde** restarán 0.5 puntos por cada unha delas, o alumnado será previamente avisado.
- Para aprobar unha avaliación, a nota mínima deberá de ser de 5 puntos sobre 10 e, para facer media **o alumnado deberá de ter realizado todos os traballos prácticos** se ben, para os alumnado con adaptación curricular , o profesor poderá eximir de algunha lámina .
- Caso de non cumprirse algún distes requerimentos o alumno será considerado insuficiente.
- A avaliación será continua sempre e cando o alumno presentase todos os traballos, sen embargo, o profesor/a procurará avaliar o traballo total do curso conxuntamente cos intereses particulares do alumno e a súa situación.
- **O alumnado que non realice as actividades durante o curso ou os debuxos non superen o suficiente, deberán realizar para a convocatoria extraordinaria de setembro, unha serie de láminas que no superarán o 50% dos traballos realizados no curso.**

FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CALIFICACIÓN
Traballos prácticos	80%
Traballos teóricos	10%
Actitude	10%
Faltas de orde	-0,5

11. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

4º de ESO

O indicador de logro máis importante, para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente, vai ser o resultado, individual e de grupo, de cada avaliación. Cando se reúne a xunta de avaliación, en cada unha das tres avaliacións, cada profesor ve os resultados (non só numéricos, senón de capacidades, estratexias e actitudes) dos alumnos. De cada alumno en particular e do grupo en xeral. A materia de educación plástica e audiovisual é unha materia particular en moitos aspectos: Non hai exames, o traballo desenrólase por proxectos e prácticas na maioría dos casos, a adquisición de coñecementos e a

adquisición de destrezas vai da man da práctica cotiá. Tendo en conta o anterior, os resultados na avaliación teñen aspectos particulares nesta materia. Cando os resultados dunha avaliación sexan moi dispares (tendo en conta os aspectos particulares salientados anteriormente) dos do resto das materias, o profesor estudará e tomará as medidas correctoras nas exposicións didácticas e na práctica docente.

12. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

4º de ESO

O alumno terá dúas opcións de recuperación da materia pendente:

1. Vincular a materia suspensa de 3º de ESO á de 4º de ESO (no caso de que a teña elixido como optati-va). Se o alumno é avaliado positivamente na materia de 4º quedará automaticamente aprobado na de 3º.
2. Seguir o procedemento marcado para a recuperación dunha materia pendente doutros ciclos ó que se fai referencia no punto seguinte.

Os alumnos pendentes doutros ciclos.

1. Os alumnos pendentes doutros ciclos realizarán unha proba ordinaria a finais de curso e outra extraordinaria, no seu caso, no mes de setembro.
2. O departamento de plástica-debuxo propoñerá as probas mencionadas no punto anterior baseándose no currículo e os criterios de avaliación da materia (educación plástica e visual de 3º E.S.O. ou de 1º E.S.O.).
3. Os alumnos poderán realizar durante o curso tres traballos, co asesoramento para consulta de dúbidas e correccións, do Xefe do Departamento.
4. Unha vez entregado cada traballo na data marcada, o seminario o avaliará, previa comprobación de que o mesmo foi realizado polo alumno.
5. Se os tres traballos son avaliados positivamente o alumno quedará eximido de presentarse á proba (ordinaria ou extraordinaria) e terá aprobada a materia pendente.
6. Se dous traballos son avaliados positivamente e un negativamente o seminario decidirá, en función da calidade dos mesmos, se o alumno debe ou non presentarse á proba final.
7. Se dous traballos ou máis son avaliados negativamente o alumno deberá presentarse á proba final; pero teráselle en conta o traballo realizado.

8. En setembro haberá un exame (co material de plástica - debuxo). A avaliación do alumno na convocatoria extraordinaria de setembro terá soamente en conta o resultado acadado polo alumno no devandito exame.

13. Deseño da avaliación inicial

4º de ESO

No inicio do curso realizarase unha avaliación inicial para detectar as posibles carencias básicas ou instrumentais que poidan por en marcha a necesaria atención específica, adaptación curricular ou atención á diversidade

Nada máis iniciar o curso realizarase unha avaliación inicial que terá dous obxectivos:

1. Que o profesor vexa as destrezas e os coñecementos que o alumno ten, segundo os contidos curriculares desenrolados en 1º e 3º da ESO.
2. Descubrir as carencias de cada alumno.

En función do resultado da avaliación inicial e, despois da xuntanza da xunta de avaliación, deseñarse a estratexia axeitada, e personalizada para cada alumno, para potenciar as destrezas e paliar as carencias descubertas.

14. Medidas de atención á diversidade

4º de ESO

A mesma definición do Proxecto Educativo e das súas concrecións curriculares constitúe unha medida de atención á diversidade. Por outro lado, o seu desenvolvemento nas programacións de aula e nas súas unidades didácticas xerará un conxunto de propostas que favorezan a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións dos alumnos respectando sempre un traballo común de base e intención formativa global que permita a consecución das competencias básicas e dos obxectivos de cada curso e da Etapa. O profesor valorará a evolución de cada alumno en particular.

15. Concreción dos elementos transversais

4º de ESO

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os elementos transversais, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimento e a educación cívica e

constitucional, traballaranse desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos valores, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que to-dos podamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

16. Actividades complementarias e extraescolares

4º de ESO

Non están previstas actividades complementarias e extraescolares (máis aló das inherentes ó estudio e exercicio da materia por parte do alumno na súa casa). Se dése a posibilidade de asistir a algunha exposición de interese para a materia aproveitaríase.

17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

4º de ESO

A final de curso (xuño) o Departamento de Debuxo comprobará o **grao de cumprimento e exposición dos contidos** previstos na programación e tomará as medidas oportunas para o futuro. No caso de que se chegara a conclusión da conveniencia de modificar algún dos CONTIDOS, METODOLOXÍA ou RECURSOS DIDÁCTICOS, se fará a correspondente modificación na programación para que xurda efecto ó curso seguinte. . Dita ferramenta descríbese a continuación.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR	A MELLORAR	PROPUESTAS DE MELLORA PERSONAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenrolo dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Realización das tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			

Recursos			
Claridade nos criterios da avaliación			
Uso das diversas ferramentas da avaliación			